

СОВЕТ УЗБЕКИСТОН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССРОлий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН
ЧИКА БОШЛАГАН

24 февраль 1972 йил, пайшанба + № 46 (15.217). + Баҳоси 2 тиын.

КПСС XXIV
СЪЕЗДИ
ҚАРОРЛАРИНИ
АМАЛГА
ОШИРАМИЗ

«ЛУНА-20» ЕР ТОМОН ЙЎЛ ОЛДИ

ТАСС АХВОРОТИ

«Луна-20» совет автомат станцияси Ойдаги ишлар программасини муваффақиятли бажарди. Космик ракета 1972 йил 23 февралда станциянинг қўйиб берилган Ер томон парвози қилиди. Космик ракетанинг қайтарилаётган аппарати ичида Ойнинг бориш қийин бўлган материаллардан олишнинг зарурлиги намуналари бор.

Илгари хабар қилинганидек, «Луна-20» автомат станцияси 1972 йил 21 февраль соат 22 дан 19 минут ўтганда Сербоблик денгизи билан Кривизлар денгизи ўртасидаги тоғли раёonga охиста қўнган эди. Станция қўнгандан кейин унинг ичидаги системалари текшириб кўрилди ва Ой юзасидаги ҳолати аниқланди. Телефотомери курилма ёрдами билан Ой юзасининг тасвирлари Ерга юбориб кўрилади, ана шу тасвирларга қараб Ой замининг намуналари қўйиб берилган команда билан Ой заминини олиш ишлари бошланди. Замин намуналарини оладиган курьелари Ой заминини пармалаб олиш намуналарини олди. Бунда унинг ўта қаттиқ бўлганлиги сабабли пармалаш иши пармалаш курьеларининг вақти-вақти билан тўхтатиб, бир неча босқичда бажарилиди. Ойнинг намуналар мануаллар ёрдамида станциянинг қўйиб берилиши, унинг қолқони маҳкам кечитиб қўйилди.

Космик ракета кема ичидаги программа — вақт курилмаси командасига мувофиқ 1972 йил 23 февраль Москва вақти билан соат 1 дан 58 минут ўтганда Ой юзасида турган қўйиб берилган ракета тўрт томонлиқ параметрлари мўлжалдаги яқин.

Ой билан Ер ўртасидаги трасса бўйлаб қилинган парвознинг якуловчи босқичида қайтарила- ва Ой юзасидаги ҳолати аниқланди. Телефотомери курилма ёрдами билан Ой юзасининг тасвирлари Ерга юбориб кўрилади, ана шу тасвирларга қараб Ой замининг намуналари қўйиб берилган команда билан Ой заминини олиш ишлари бошланди. Замин намуналарини оладиган курьелари Ой заминини пармалаб олиш намуналарини олди. Бунда унинг ўта қаттиқ бўлганлиги сабабли пармалаш иши пармалаш курьеларининг вақти-вақти билан тўхтатиб, бир неча босқичда бажарилиди. Ойнинг намуналар мануаллар ёрдамида станциянинг қўйиб берилиши, унинг қолқони маҳкам кечитиб қўйилди.

ҚАРДОШ ХАЛҚЛАР БАЙРАМИ ОЛДИДАН

Ватанимизнинг қардош халқлари ўз шонли таърихнинг натijasи ва ёрқин санасини кутиб олмиш тарафиданда. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилган кунга 1972 йил 30 декабрда ярим аср тўлади.

Кеча «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг қарори эълон қилинди. Советлар мамлакатининг меҳнатчилари бу муҳим сиёсий ва ғойа-ғайиб хужжатни гоёт натijasида қўйиш ва хурсандлик билан кутиб олдидилар. Бу хужжат Совет Иттифоқи ташкил этилганлигининг ва ривож топётганлигининг, унинг галабалари ва ютуқларининг мажмуумулу-таърих аҳамиятини, марксизм-ленинизмнинг миллий масалага доир таълимий ва маънавий ҳаётий кучини, ленинча миллий сиёсат тантина қилганлигини ёрқин тасвирлаб берди. КПСС Марказий Комитетининг қарори СССРдаги барча миллатлар меҳнатчиларининг революцион ватанпарварлик руҳини, уларнинг тарихий XXIV съезди белгилаб берган коммунистик қўйишнинг жуда қатъи планларини муваффақиятли бажариш учун олиб борилаётган курашдаги ижодкорлик гайратини таърих ҳам баланд кўтарди. Улар байрамга тайёргарлик ишлари сиёсий активлиги ва меҳнат гайрати ялли авж олган шароитда олиб боришмоқда. Бу гайрат съезд қарорлари натижасида. Съезд голларининг барака-ли таъсири остида вужудга келди.

Ғалабалари партияннинг ҳормас-толмас сиёсий ва ташкилотчилик фаолияти билан чамбарчас боғланган. Фақат коммунистик партиясининг барча миллатларини ва эллатларини битта интернационал қардошлик оиласи қилиб жинслаштира олди ва уларнинг ич-ичга-гайратларини янги жаҳилт куришга йўлай олди. Эндликда барча иттифоқдош ва автоном республикаларнинг, автоном об-ластлар ва миллий округларнинг тарихий ташкилотлари партияннинг жанговар отрядлари бўлиб, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм байроғини баланд кўтариб боришмоқдалар.

Шонли юбилей арафасида тарихий қилинган ишларга яқин ясаб, диққат-эътиборни, аввало, бугунги ва эртанги кунининг вазифаларига жалб этмоқда. Бу вазифаларни КПСС XXIV съезди белгилаб берган. «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида» қарорда КПСС Марказий Комитети тарихий XXIV съездида айтиб ўтилган ўзининг азму нагорини яна бир марта таъкидлайди, бундан буюн ҳам ССР Иттифоқини ҳар томонлама мустахкамлашга қаратилган ленинча йўлни олишга ўтказавери, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги алоқалар таърих ҳам қалин ва мазмунли бўлиши учун, уларнинг интернационал социалистик бирлиги таърих ҳам мустахкам бўлиши учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрилади.

Республиканимиз деҳқонлари кўп қисмига пухта тайёр-гарлик кўришмоқда. Техника устахо наларида айниқса иш қизғин. Ҳадемай, тракторлар даладага чиқди. Республиканимиз натijasида хирмон учун ерга уруғ қаддалар. Суратларда (оюридан пастга): Сирдарё районидagi «1 Май» колхозининг механизаторлари техника ремонтини тугаллаш ара-фасида. Ҳозиргача 71 трактор, 12 чиза л. 12 селла ва 100 комплект борона ремонтдан чиқариб қўйилди. Колхоз парти ташкилотининг секретари У. Сууров ва механик Т. Жураев ўртоқлар техника ремонтининг сифатини кўздан кечиришмоқда. Тошкент обла стининг Урта Чирчиқ районидagi Охунбобоев номи колхозининг марказий устахонасида энг сўнгги селлага ҳам ремонт қилиб бўлинди. Колхоз усталири техника ремонтини област-да биринчилар қатори тугаллади. 39 чиза трактори, 26 селлага, 100 комплект мола сифатли ремонт қил инди.

А. Тўраев фотолари.

УРУҒЛИК ТАЙЁР

Қорақўл пахта заводининг коллективни уруғлик чигитни қайта ишлашни заводидадан олдин тугаллади. 2,7 миң тоннадан ортиқ чигит, яъни экиннн учун район хўжалиқларига керакли миқдорда чигит тозаланди.

Ҳозир заводда уруғлик дориланмоқда. Пахтаини заводда қайта ишлашга олиб келаятган машиналар қайтишида тайёрловчи пунктларига уруғлик ташиб кетмоқда. Ҳозиргача миң тонна уруғлик ташилди. Район колхоз ва совхозлари уруғлик саралашга киришдилар.

Ўзбекистон пахта заводлари чигитни уяларга аниқ экиннн учун тўрт миң тонна тазолаш чигит тайёрлаб қўйди. Яхши-лаб тозаланган, сараланган бу уруғлик чигит тоширида белгиланган миқдорнинг учдан икки қисмига тўри келади.

Бу йил 170 миң гектар, яъни бултуртидан 60 миң гектар кўп ерга чигит уяларга аниқ миқдорда экинлади. Сирдарё областининг колхоз ва совхозлари бу усулда чигит экиннн учун 125 миң гектар ерни ажратиб қўймоқда. Беш йиллик охирига бориб республикада 510 миң гектар майдонда уяларга аниқ миқдорда чигит экинладиган бўлади.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигидан Ўзбекистон телеграф агентлигига шуни маълум қилишдики, чигит экиннннинг янги технологияси жуда тежамли аналити унинг афзаллигидир. Чигит аниқ экинлганда, ҳар бир уга кўни билан олтига уруғлик тушади, оддий усулда экинлганда эса икки уч барабар кўп чигит кетади. Бу йил планлаштириб қўйилган бутун майдонларда шу усулни жорий этиш йўли билан бир неча миң тонна чигит тежаб қилинади.

ЯНГИ НАВ ЧИГИТ ЭКИЛАДИ

Сариос районининг колхоз-лари Сурхондарё областида Би-ринчи бўлиб уруғлик ташиб келтиришга киришдилар. Ушун пахта заводининг тайёрловчи пунктлари-дан «Тошкент-1» навали уруғининг дастлабки центнерлари тўжмакларига келтирилди. Утган йили бу ерда шу нави уруғлик биринчи марта экинди ва жуда яхши нати-жалар берди—ҳар гектар ердан бу ерда экин келган «138-Ф» на-виге нисбатан 7-9центнер кўп ҳо-сил олинди.

Баҳорда Сариосиё, Шўрчи ва Денос районларидаги 40 миң гектар ерга—областдаги барча экин майдонларининг учдан бир қисми-га илти қилди «Тошкент-1» ва «Тошкент-3» навалари экинди. Наманган, Андижон ва Тошкент областларидан миң тоннадан ортиқ-ти шундай нави уруғлик келти-рилди.

ПРОКУРАТУРА ХОДИМЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Ўзбекистон ССР прокурату-ра органлари раҳбар ходим-ларининг кенгаши Тошкентда икки кун давом этди. Кенгаш иштирокчилари КПСС XXIV съезди талаблари муносабати билан жинсийликка қарши ку-рашни кучайтиришга ва соци-алистик қонуinchиликни янада муста-хкамлашга доир бир қанча масалаларни муҳокама қилди-лар. Бу ҳақда Ўзбекистон ССР прокуратурининг ўринбосарлари У. Х. Шодиев ва А. Ф. По-плавский, республика прокурату-раси коллегиясининг аъзоси Н. А. Анорбоев доклад қилди-лар.

СССР Бош прокуратурининг ўринбосари А. С. Панкратов, Ўзбекистон Компартияси Мар-казий Комитетини маъмурий ор-ганлар бўлимининг мудири В. Н. Қодиров, Ўзбекистон ССР прокуратурининг биринчи ўринбосари В. А. Зотов ўз нутқларида прокуратура холим-ларининг биринчи нарбатлиги ваифалари тўғрисида гапирди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, республика Олий Совети Пре-зидиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалли қатнашди-лар.

Кенгашдан кейин 23 фев-ралда республика прокуратура органлари ходимларининг се-минари бошланди. Семинар бир неча кун давом этди. Се-минарда жинсий ишларни тек-ширишни ташкил этиш ва ко-мунарлик яқроси устидан прокурор назорати масалалари юзасидан лекциялар ўқи-лади, докладлар қилинади ва амалий машғулотлар ўткази-лади. (ЎзТАГ).

Кенгашдан кейин 23 фев-ралда республика прокуратура органлари ходимларининг се-минари бошланди. Семинар бир неча кун давом этди. Се-минарда жинсий ишларни тек-ширишни ташкил этиш ва ко-мунарлик яқроси устидан прокурор назорати масалалари юзасидан лекциялар ўқи-лади, докладлар қилинади ва амалий машғулотлар ўткази-лади. (ЎзТАГ).

Кенгашдан кейин 23 фев-ралда республика прокуратура органлари ходимларининг се-минари бошланди. Семинар бир неча кун давом этди. Се-минарда жинсий ишларни тек-ширишни ташкил этиш ва ко-мунарлик яқроси устидан прокурор назорати масалалари юзасидан лекциялар ўқи-лади, докладлар қилинади ва амалий машғулотлар ўткази-лади. (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

23 февралда Тошкент об-ласт тарихий актив йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш ишти-рокчилари профессионал тех-ника таълимни янада ривож-лантириш тўғрисида Ўзбеки-стон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Советининг қаро-рини бажариш тадбирлари тў-ғрисида област тарихий коми-тетининг секретари Б. А. Аб-дуразоқовнинг докладыни му-ҳокама қилди.

Қўбул қилинган резолюция-да област халқ хўжалиги учун малакали ишчилар тайёрлаш-ни янада тақомиллаштириш тадбирлари белгиланди. (ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР МУБОРАК, БИНОКОРЛАР!

ЎЗБЕКISTON ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКISTON КОЛХОЗЛАРАРО ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИНING АЛОҚИДА УРАК КЎРСАТГАН ХОДИМЛАРИДАН БИР ГРУППАСИГА «ЎЗБЕКISTON ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА»

Республика колхозларида капитал қурилишни ривож-лантириш ишида фидокорона ме-хнат қилганликлари ва актив қатнашганликлари учун қуйи-дагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвон берилсин:

Ергашбоев Абдуваҳоб — Тошкент «Облколхозстрой» трестининг Юфори Чирчиқ колхозларaro қурилиш бошқар-маси бошлиғи.

Зарипов Муртазо — Бухоро «Облколхозстрой» трестининг Бухоро колхозларaro қурилиш бошқармаси дурактори.

Иброҳимов Наби Шарипов — Андижон «Облколхоз-строй» трестининг Андижон колхозларaro қурилиш бош-қармаси комплекс бригадасининг бригадари.

Имомбоев Бухорой — «Узколхозстройматериал» З-қурилиш материаллари комби-натига қарашли Калинин гишт заводининг бошлиғи.

Исомов Тўхтасин — Наман-ган «Облколхозстрой» трести Задарё колхозларaro қурилиш бошқармасининг гишт терувчи-си.

Мўминов Бурхон — Тош-кент «Облколхозстрой» трести-нинг Оқдўғрон колхозларaro қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бригадари.

Омеров Сервер Абдуллаев

қадар «Облколхозстрой» трес-тининг Қарши колхозларaro қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бригадари.

Хайиткулов Тўра — Сурхондарё «Облколхозстрой» трестининг Ангор колхозларaro қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бригадари.

Хўжаев Абдурахмон — Са-марқанд «Облколхозстрой» трести Нарпай колхозларaro қурилиш бошқармасининг гишт терувчи-си.

Шоймиқов Муҳаммади — Сирдарё «Облколхозстрой» трести Бобует колхозларaro қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бригадари.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. АБДАЛЛИ

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Х. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 23 февраль.

Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКISTON ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Сове-ти Президиуми Ўзбекистон колхозларaro қурилиш ташки-лотлари республика бирлаш-масининг алоқиди Урак кўр-сатган ходимларидан бир груп-пасини республика колхозлари-да капитал қурилишни ривож-лантириш ишида фидокорона ме-хнат қилганликлари ва ак-тив қатнашганликлари учун унинг маъмурий органлари «Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий Бри-гадари» билан мукофотлади.

«Чирчиксельмаш» за-води «СКО-3.6» маркали янги кўрак узми маши-насини кўплаб ишлаб-чиқаришга бошлади. Бу ма-шина кенг эгاتларга экинган тўрт қатордаги гўза кўрагини бир йўла-териб неча беради. Уни пахтачиллик учун маши-налар пратучи бош их-тисошлатирилган конст-рукторлик бюросининг коллективни яратди. Тўрт қаторли кўрак узми машинаси Бе-лоруссияда ишлаб чиқарилаётган «МТЗ-50Х» маркали кучли тра-кторга ўрнатилди. Бир соатда машина бир ярим гектар ердagi кўрагини териб беради. Шу вақт-гача ишлаб чиқарилаёт-ган «2-СКО» инни қа-рун кўрак узми ма-шинасининг иш умуми бундан икки баравар кам эди. Янги кўрак узми машинасига ўрна-тилган самарали сара-лаш механизми хас-чўпларни икки қаторли машинадагига қараган, да 20 процент кам ола-ди. Шу тўғрйли далада терилган кўрак тозалан-

ДАМАШҚДАГИ УЧРАШУВ СОВЕТ-СУРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

ДАМАШҚ, 23 февраль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўрин-босари К. Т. Маууров бошчилидаги совет партия-хужумат делегацияси Сурия Араб Республикасининг Бош министр Фуадлараси, ташки ишлар министри Абдиль Халим Халдам хузу-рида бўлди. К. Т. Маууров билан А. Х. Халдам дўстона суҳбатладилар.

ДАМАШҚ, 22 февраль. (ТАСС махсус мухбири). Бугун бу ерда Су-рияда меҳмон бўлиб турган Совет партия-хужумат делегацияси билан Сурия Араб Республикаси раҳбарлари ўртасида музокаралар бошланди. Музокараларда Сурия томонига Су-

«ПРАВДА» газетасининг 23 февралдаги бош мақоласи.

«ПРАВДА» газетасининг 23 февралдаги бош мақоласи.

Халқ Контроли Саҳифаси

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

КУЖЛАМ ТАРАДДУДИ

Мамлакат қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш юзасидан КПСС XXIV съезди белгилаб берган улкан вазифаларни хал эътида халқ назоратчиларининг ҳам ўзи ўрни, умум ишга қўшадиган ҳиссаси бор. Халқ назоратчилари партиязим белгилаган режаларни амалга оширишда ўзларининг юксак бурчларини муносиб адо этиш учун астойдил кураш олиб бормоқдалар.

Хоразм области қолхоз ва совхозларида, қишлоқ хўжалик қорхоналарида 500 дан ортиқ халқ контроли группаси ва 1798 та халқ контроли постлари ишлаб турибди. Улар атрофида 10 минг дан кўпроқ назоратчи бирлашган.

Шу кунларда халқ назоратчиларининг асосий диққат-эътибори ўтган йилги жувафқиятларни мустахкамлашга, беш йилликнинг иккинчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари еттиширини янада кўпайтиришга, кўпаймиг экинга тайёргарлик ишларини тезлатишга қаратилмоқда.

Хоразм воҳаси шариатида экин майдонларининг шўрини қишда ювишни фойдаси катта. Бу тадбир бэхорда сув танислигининг олдини олишга, ерларни барвақт қондириш ва экинга тайёрлашга имкон беради. Халқ контроли органилари жамоатчи активлар ва мутахассислар иштирокида даладарин шўр ювишга тайёрлаш, пропеллар насадорини, сузувчи станцияларни ремонт қилиш ва ишга тушириш юзасидан оммавий текшириш ўтказилди. «Узсельхозтехника» области бирлашмаси, қишлоқ хўжалик бошқармаси, «Хоразмводстрой» трести ишларида жиддий нуқсонлар очиб ташланди. Текшириш якунлари муҳокама қилиниб, тегишли қарор қабул этилган, белгиланган тадбирларнинг ижроси қатъий назорат остига олинди.

Минерал ўғитларнинг ҳар бир тоннасидан умумий фойдаланиш пайта ва бошқа экинлар ҳосилдорлигини оширишда хал эътида роль ўйнайди. Халқ контроли органилари 81 та қолхозда, иккита совхозда ва ўсимликларни химия қилиш станцияларида минерал ўғитлар ва заҳарли химиявий дориларнинг сакданлигини кўздан кечирди. Текшириш якунлари район партия комитетлари бирос ва район ижроия комитетлари мажлисларида муҳокама қилинди. Минерал ўғитлар ва заҳарли химикатларнинг сакданлишига бефарқ қараган мансобода шахслар жазоланди. Аниқланган камчиликларни тугатиш учун ўз вақтида зарур чораолар кўрилди.

Баҳорги экиннинг қулай ерғотехника муддатларида ва юқори сифатли ўтказилиши техникани ўз вақтида тахт қилишга кўп жихатдан боғлиқдир. Область халқ контроли комитети қишлоқ хўжалик техникасининг сакданлиши ва ремонт ишларининг боришини текширишдан ўтказиш учун техника мутахассисларидан бир группасини районларга жўнатди. Улар «Узсельхозтехника» район бирлашмаларида, қолхоз ва совхозларнинг техника паркларига механиклар, машинлар, асбоб-ускуналарнинг сакданлиши, техника ремонтининг бориши, устакхоналарда, техника паркларига бу ишларнинг қандай ташкил этилгани, меҳнат интизомининг аҳоли, ремонтчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш аҳоли билан атрофича танишди. Текшириш давомда аниқланган камчиликларни тезроқ тугатиш учун амалий брдам кўрсатилди.

Яқин кунларда биз область хўжаликларида маҳаллий ўғит тўплаш ва уни далага ташиб чиқариш, тупроқ шўрини ювиш ва ерларни экинга тайёрлаш, суғориш шохобчаларини қазиб, сув келишига тахт этиш юзасидан текширишлар ўтказиш кўзда тутмоқдамиз. Бу оммавий текширишларда халқ контроли органилари, группа ва пост аъзолари билан бирга жамоатчи активлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари ҳам иштирок этидилар.

Кейинги пайтада халқ назоратчиларининг активлиги ва ташаббускорлиги кўнайди. Янгирак райондаги Охунбоев номи, Богот райондаги Нариноев номи, Гурлан райондаги Куйбишев номи қолхозларининг халқ контроли группалари қишда дала ишларини ўтказишда жонбозлик қилмоқдалар. Биз энг яқини группа ва постлар, халқ назоратчилари тажрибаларини оммалаштириб бормоқдамиз.

Этироф қилиш керакики, халқ контроли органилари ишда ҳали жиддий камчиликлар ҳам бор. Аввало оммавийлик, таъсирчанлик ва самардорликка эришмоқ учун кўп иш қилинмаиз зерур. Айрим қолхоз ва совхозларда халқ контроли группалари ҳамда постлари фаолият талаб даражасида эмас. Қишқи дала ишларида, техника ремонтини ҳужм сураётган камчиликлар принципнолик ва муросасизлик билан очиб ташланмаётди. Бу соҳада халқ назоратчиларини фаолиятини активлаштириш тадбирларини кўроқдамиз. Партия ташкилотларининг кундалик иштибори ва ёрдами халқ контроли органилари эътибори ва ёрдами халқ контроли органилари ишнинг хозирги кун талаби даражасига кўтаришда хал қилувчи омил бўлади.

Хоразм области халқ контроли комитетининг раиси, **М. РАҲИМОВ**

- * Техника ремонтига эътибор кучайтирилсин.
- * Касблари бир хил—ўлчови ҳар хил.
- * Танглик давлат ҳисобидан бўлмасин.
- * Бир кotteж қиссаси.

Главташкентстройга қарашли 1-ёғочсозлик заводда халқ контроли группаси тез-тез рейд ва текширишлар ўтказаяптир. Тежамкорлик, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришиш, жамоат мулкидан оқилона фойдаланиш халқ назоратчиларининг диққат-эътиборида бўлмоқда. Суратда: қорхона халқ контроли группаси аъзолари: экономист Н. Мўминова, оддий ишчи Р. Шербинина, бош технолог А. Худойбердиев, краничи И. Мисбахов, механик К. Шаламовлар навбатдаги рейд пайтида. **Л. Глауберзон** фотоси.

ТАҚСИМОТДАГИ ЧАЛКАШЛИКЛАР

Республика халқ контроли комитети Тошкент шаҳар мактабларининг ўқитувчилари ўртасида дарс тақсими қандай йўлга қўйилганини текшириш ва унинг якуини муҳокама қилди. Текширишда шаҳар мактабларида дарс фаиллар бўйича ҳар бир ўқитувчи ҳисобига бир ҳафтада ўртача 10,5 сатдан дарс вақти тўғри келиши аниқланди.

Ваъд халқ маорифи органилари ва мактабларнинг раҳбарлари айби билан ўқитувчилар ўртасида дарс соатларини тақсимлашда хато ва камчиликларга йўл қўйилмоқда. Шаҳар мактабларидаги 2,5 минг ўқитувчи тўла бўлмаган дарс соатлари асосида ишлаётган бир пайтада бир минг ўқитувчи 1,5-2, баъзи мактаб ўқитувчилари эса 2-3 сатна иш соатларига эга. Бу эса ўз навабатида ўқитувчилар дорларининг сифатига салбий таъсир кўрсатмоқда, албатта.

Бундай аҳвол айниқса Октябрь районидagi мактабларда кўпайиб кетди. 95- ва 102-мактабларда биология, химия, тарих фаиллари бўйича дарслар нотекис тақсимланган.

Шаҳар мактабларида 10,8 минг ўқитувчи ва бошқа ходимлардан 600 киши ўқитиладиган йўл билан бир неча мактабларда ўқитишчилик қилмоқдалар. Мисалан, шаҳар кун-

дузи-сиртки мактабда 34 ўқитувчидан 20 киши, Чилонзор районидagi 36-неччи ишчи ёшлар махусе мактабидagi 26 ўқитишчидан 16 киши ўқитиладиган йўл билан ишламоқда. Уларнинг кўчилиги асосий иш юзларидаги қўрқиниларни роилини олимай ўқитишчилик қилмоқдалар.

Математика ўқитишчиси Р. Укчиев Хамама районидagi 198, 155-мактаблар ва 50-неччи ишчи ёшлар мактабиди ишлайди. Унинг иш вақти ҳар ҳафтада 60 соатни ёни 3,3 сатна ташкил этади. 198-мактаб ўқитишчиси Л. И. Копитина икки мактабда 44 соат дарс олган. Бир неча мактабда ўқитишчилик қилаётган 231-мактабнинг физика ўқитишчиси С. Абдуева, 3-неччи ёшлар мактабидagi ўқитишчиси Р. Тўлаев, 227-мактаб ўқитишчиси Н. Суворова, Октябрь районидagi 169-мактаб ўқитишчиси Салҳудовларнинг ҳар бири 41-45 дарс соатларига эга.

Хамама районидagi 57-мактаб ўқитишчиси В. Анитайн бошланғич синфлар учун ўқитишчилик қилиш маълумотига эга бўла туриб, юқори синфларда математика ва химия-чилик фанидан дарс берапти. Тиз ва адабиёт ўқитишчиси Н. Маринина биологиядан, 2-мактаб-интернатнинг тиз ва адабиёт ўқитишчилари Н. Раҳ-

матов ва М. Шариповлар 5-8 синфларда математика фанидан ҳам дарс ўттишмоқда. Холбуки, шу мактаб-интернатнинг математика фани ўқитишчиси Р. Аюпова фақат тарбиячи бўлиб ишлапти.

Шуниси ажабланишни, халқ маорифи органиларининг раҳбарлари дарс тақсимида рўй бераётган чалкашликларнинг олдини олмаганлар. Аениқча, ана шу камчиликларга йўл қўйган мактаб директорлари билан мурооса қилиб келганлар. Республика халқ контроли комитети Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими раҳбарларида дарс тақсимидаги чалкашликлар, ҳато ва камчиликларни тугатиш ва бу ишда тарғиб ўрнатиш вазифасини тошириди.

Шаҳар халқ маорифи бўлимининг яқинда бўлиб ўтган кенгайтирилган советида республика Халқ контроли комитетининг қарори муҳокама қилинди. Дарс тақсимида хато ва камчиликларга йўл қўйган мактаб директорларига тегишли чора кўрилди. Камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди.

Т. ХОНХУЖАЕВ, Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг бўлим мудири.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

СУРХОНДАРЁ

Шўрчи район қолхозларида экин майдонларини талон-торож қилиш фаиллари содир бўлипти. Ўтган йилги 530 қолхозчи хондорин нормадан ортиқ 84 гектар майдонни томорқа қилиб олган. Баъзи қолхозларда тағтиш комиссиялари фаолият сўст. «Ленинобод» қолхозда ўтган йилги бирон марта ҳам ревизия ўтказилмади. Холбуки, текширишда бу ҳўжаликда 5 минг сўм маблағ ўзлаштирилгани аниқланди.

Райондаги қолхозларда ревизия якунлари қолхозчиларнинг умумий йиғилишларида ва район қишлоқ хўжалик бошқармаси советида муҳокама қилинмаётди. Область халқ контроли комитети Шўрчи район қолхозларида рўй бераётган бу аҳолини муҳокама қилиш ва қолхоз Уставининг бузилишига йўл қўйган жавобгар шахсларга қарши тегишли чора кўрди.

САМАРҚАНД

Шаҳар халқ назоратчилари экспериментал-механика заводида маъмурий-бошқарув аппарати учун аэриатлиг маблағлардан нотўғри фойдаланилганлигини аниқлади. Қорхона раҳбарлари маъмурий-бошқарув харажатларини 4,2 минг сўмга қисқартириш тўғрисида белгиланган тадбирларни бажармадилар. Ақсинича, автотранспорт шобқларни, механиканинг иш ҳақи ҳам бир эссониз оширилди. Ликитда кўрсатилган бўлса ҳам, енгил автомашина шобқига оғир мудири сифатида ҳақ тўланмади. Унга уч минг сўм орттиқча иш ҳақи тўланган.

Бундай аҳвол сўт комбинати ва бошқа бир қатор қорхоналарда ҳам рўй бermoқда. Комбинатда маъмурий-бошқарув аппарати ходимларига 3,8 минг сўм орттиқча ҳақ тўланган.

Шаҳар халқ контроли комитети мажлисида заводнинг собик директори Габичко ва сўт комбинати бош бухгалтери Зюзиндан давлатга етказилган зарарининг бир қисмини ундириб олишга қарор қилинди.

ТОШКЕНТ

Шаҳар савҳат ва эскурсия бюроси раҳбарлари ишда тарғиб ва тегишли назорат ўрнатилганлигини фойдаланган айрим шахслар тегили даромадга ўрғаниш қолди. Ленини райони халқ контроли комитети текшириш ўтказди, эскурсиядан тушаётган маблағ ўзлаштириб қолмаётганини аниқлади. Бу ерда эскурсия соатлари ўбаошичачилик билан қисқартирилган. Эскурсия бюросида маълум трансакция йўқ. Тушган маблағ қассига 10-15 кун кечиктириб тўланади. Ҳўжақлар тўғри расмийлаштирилмади.

Район халқ контроли комитети давлат маблағини ўзлаштирган эскурсия ташкилотларининг вазифасидан олиб ташлашни таъсия этди. Ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қарагани ва етарли назорат ўрнатилганлигини учун бюро директори Шомамудовга қаттиқ ыговор эълон қилинди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Нукус шаҳар умумий оғқатлаиш трестиде штатлардан нотўғри фойдаланилганлигини тўғрисида шаҳар халқ контроли комитети шикоят тушди. Текширишда ҳамма фаиллар тўла тасдиқланди. Трест директори Левитсининг буйруғи билан ишлагани кишиларга ҳам ҳақ тўланган. Ошанаоғайингарчилик ва қариндошуруғчилик авж олган. Биринча машинистка-секретарга қонунга хилоф тарзда 700 сўм орттиқча ҳақ тўланган. Трестда ишлайдиган кўпгина ходимларнинг меҳнат дафтарчаси йўқ.

Шаҳар контроли комитети текшириш якунларини муҳокама қилиш ва умумий оғқатлаиш трестининг директори Машаров, собик директор Левитсин, бош бухгалтер Жайликлардан давлатга етказилган зарарининг бир қисмини ундириб олишга қарор қилди, трест раҳбарларига йўл қўйилган камчиликларни тугатиш тадбирларини белгилаш вазифасини тошириди.

Расселм Ханжаси

Авдиқон шахридаги 162-қурилиш трестиде қурилиш материаллари кўпайиб исроф бўлипти. Вагонлардан тушириш, юклар ва ташини вақтида тонна-тоннадаб цемент ерга қўйилиб ноубуд бўлмоқда. 102-аўтобазага қарашли машиналар номент ташини мостлаштирилмаган. Трестнинг марказий оғборида турли маркази цементлар аралаштириб юборилган.

ШОФЕР: Борига барана-да, ака!

Қорақўл район коммунал хўжалик бўлими ва район маиший хизмат комбинатида (раҳбарлари Мўмино ва Ҳидоят) меҳнатчиларининг арзига ва шикоятлари оғйлаб жавобсиз қолдирилмоқда. Арзига ва шикоятлар рўйхатга олинмапти. Айрим арзивалар ярим йил деганда ҳам кўриб чиқилмаган.

Сўзсиз сурат.

ЭЪТИБОРСИЗЛИК ОҚИБАТИ

Қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғитлар ва заҳарли химикатларнинг яқин ақиб, вақти келганда урида фойдаланиш мўҳим аҳамиятга эга. Афусини, баъзи қолхоз, совхозларда бу мўҳим ишга эътиборсизлик билан қаралмоқда. Техника ва минерал ўғитлар қор-ёғир оғида яросиз ҳолат келиб қолмоқда.

Қорақалпоғистон АССРдаги «Кенес» совхозида чорва моллари учун келтирилган оғуза ҳамда заҳарли химикатлар оғборларини бир бинога жойлашган. Бу ерда тупроқ устида ўн етти қатор қилиб тахланган 350 тонна селитра ёнида аралаш оғуза ва арпа сакданмоқда. Шу ерга синган ва бузилган 64 та идишларда нитрофен, 16 тоннага яқин бошқа заҳарли химикатлар уйиб қўйилган. Оғбор ҳолисида нағоран, аммофос, аммиак селитраси, калий ва фосфорли ўғитлар қор оғида ивиб ётибди.

Енгинга қарин куриш ва санитария тарғиб-қондаларига риоя қилинмаганлиги сабабли «Москвас» совхозининг заҳарли химикатлар сакданган оғборида ёғин чиқиб, бино ёниб кетган эди. Совхоз раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқариб олмадилар. Ҳўжалиқнинг автотрансдага ҳозир ҳам тез ўт оғуви химикатлар аралашиб ётибди. Ёниб кетган оғбор ўрнида ҳар хил химикатлар оғи ҳолда сакданмоқда. Бундай аҳвол Жуманазаров номи совхозда ҳам рўй берапти. «Майёб» шолиторли совхозида 10 тонна аммиак селитраси, ёғинли, мойлаш ва өхтёт қисмлар бир ерда сакданмоқда. Ҳўжалик майдонда заҳарли моддалардан бўшган, лекин тозаланмаган бочкалар уруғли ва хўжалиқ өхтиб-яқин учун ажратилган шол билан ёйма-ён тахлаб қўйилган. «Маданият» совхозининг даласида тонна-тонна турли химикатлар сочилиб ётибди.

Халқ назоратчиларининг Сирдарё области қолхоз ва совхозларида ўтган текширишларида ҳам ана шундай аҳвол рўй бераётгани аниқланди. 11-совхозда 1971 йилда сарфланган, деб маълумот берилган 4,5 тонна ДПТ пастаси, 3,5 тонна нитрофен, бутифос ва каторан каби заҳарли химикатлар далада оғи ҳолда ётибди. Аммиакли, фосфорли ва калийли ўғитлар ҳамда заҳарли нисмий моддаларни саклашда жиддий нуқсонларга йўл қўйётган қолхоз ва совхозлар Тошкент областидаги Бўна, Юқори Чирчиқ, Эрта Чирчиқ, Пискент ва Оққўрғон районларида ҳам бор.

«Узсельхозтехника» район бирлашмаларига қарашли база ва оғборларда, район ва область ўсимликларини саклаш трестлари ҳамда қолхоз ва совхозларда минерал ўғитларини ва заҳарли моддаларни саклаш, ташини ва ишлаштириш техника халфсизлиги, санитария ва гигиена қондаларига қатъий риоя қилинмагани йўқ. Ҳисоб-ниҳоб ишлари ва махус дафтарлар юритилмаётди. Заҳарли моддалар билан ишлайдиган ишчилар техника халфсизлиги қондалари билан яқин таништирилган эмас.

Республика Совхозлар министрлигига қарашли хўжаликларда 1971 йилда 16 минг тонна ўғит саклаш учун қурилган лозим бўлган оғборларининг фақат ярмигига фойдаланишга тоширилди. Ҳар йили давлатим 3 республика тоннага яқин минерал ўғитлар ва заҳарли химикатлар оғётган совхозларда қолхоз ва совхозлар фақат 835 минг тонна ўғит сакданган оғборларга эга, ҳалос. Сўйиб олиниётган минерал ўғитларнинг бешдан тўрт қисми оғи ҳолда сакданмоқда.

Заҳарли химикатларни саклаш, ташини ва ишлаштириш рўй бераётган ҳато ва камчиликларни теда баргарар ётмоқ, бунинг учун эса қолхоз ва совхоз раҳбарлари, халқ контроли группалари аъзоларининг масъулиятини янада оширмоқ лозим.

Шунингдек область халқ контроли комитети ҳам намунали ишлаган бир группа энг яқин халқ назоратчиларини қимматбаҳо буюмлар билан тақдирлади. **Ж. УЛМАСОВ**

Ажасо савдолар

ФАРҲОДВОЙНИНГ ТАНГАСИ

Фарходвой йўлда борарди. Даструмоқнинг чўнтагиндан олган эди, галати товуш эшитилди.

— Вой, тангаи!
Неча тийин экан-а? Ярим сўмили бўлса-а? Унда Фарходвойга анча жабр бўлади. Қидира бошлади. Пешана терм билан толган пули бўлса керак. Бўлмаса, шу чапик кўйиб-пишиб ахтараманки!

Фарход Халлоқовини Қарманда яқин билмади. У «Карманда» матлубот жамиятига қарашли каттагина мағазинда мударрилик қилган. Ўтган йили деб-дурустдан дўконини тағтиш қилиб қолди. 11 минг 462 сўм 72 тийин камомат чиқди.

— Тўлайсан! — дейишди унга. — Майли, тўлайман.

Қилгуликни қилиб қўйганидан кейин тўламай қайқо бoрарди! Орадан талай вақт ўтган, Ф. Халлоқов 5 минг 153 сўм 50 тийин тоширди. Қолгани-чи?

Урток М. Намозов раислик қилаётган Навоий матлубот жамиятида бундай хангомалар оз эмас. Ўтган йили бу ташкилотда камомат ўғирлик ҳамда моллар

сифатининг бузилиши оқибатида 32 минг 951 сўм қўққа соғурилди. Жумладан, «Карман» матлубот жамиятида (раис Х. Курбонов) 14 минг 540 сўм, «Нарпай» ишчи кооперациясида 12 минг 802 сўм йўқотилди.

Фарход Халлоқов ёнид эмас. Бўйиндаги 6 минг сўмдан эил қарзини, мен сингари камомат қилган акаларим тўласа тўлайман, деб урток бўлса керак!

Фарходвой ўша кун йўлда йўқотган тангасини топдики-топмадики, билмадики. Лекин шу нарса аеники, у бўйиндаги қарзини, албатта, тоширади. Акс қолди, тегишли ташкилотлар ундан ундириб оладилар.

ТОМ ТАГИДА ТОҒОРА

1969 йилнинг августиде пенсионер Иброҳим ака Аҳмедовлар оғласида қувончли воқеа рўй берди. Уларга Тошкент шахрининг Марказ-5 микрорайонидан икки қаватли коттеж беришди. Олд томониде кичкинагина довлис ҳам бор.

Ойла аъзолари у ёқ-бу ёқни синчилаб қарашса, коттежда қа-

ФОТОАЙБНОМА

ТЕРИМ МАШИНАСИ ЙЎҚОЛДИ

Пискент районидagi Спердлов номи қолхозда галати воқеа содир бўлди: иккита паста тарадиган машина йўқолиб қолди. Хўжалик раҳбарлари, бригада бошлиқлари ва меҳнатчилар уни излаётган оғборларда жон қолмади. Бир неча кун ўтган маши-

налардан бирини 8-бригада меҳнатчи-ҳодисасидан Абдусатор Абдувалиевнинг, иккинчисини эса зевно бошлиғи Абдулла Хоршомовнинг ҳовлисида топилди. Қор-ёғир оғида қолган машиналарнинг қисилари зангалаган, баллонлари ёрилди, ўқичага

лойга ботиб музлаб қолган эди. Машиналар топилди-ю, қолхоз раиси А. Абдуминов ва бош инженер А. Отақўзиевларнинг қўғиллари жоёнга тушди. Ёзгача шу ерда турарверсин, деб маишаларини яна қаровсиз қолдириб кеттишди. Сиз ушбу суратларда ана шу қаровсиз машиналарни кўриб турибсиз. Уин шатсизга фотомуҳбирини И. Зайинддинов суратга олган.

